

Αρείου Πάγου: 1207/1992, Τμ. Β'

Πηγή: Ε.Ε.Δ.53/94, σ.472, Δ.Ε.Ν. 51/95, σ.121

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος: ΜΙΧ. ΠΑΠΑΔΑΚΙΣ

Εισηγητής: ΑΓΗΣ. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Δικηγόροι: Βας. Κασιδάκης, Ευστάθ. Μπιλάλης

Κατά το άρθρο 62 Κ.Πολ.Δ. ικανός να είναι διάδικος είναι εκείνος που έχει την ικανότητα να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Η ικανότητα αυτή, που εξετάζεται αυτεπάγγελτα από το δικαστήριο (αρθρ. 73 ΚΠολΔ), προκειμένου για φυσικό πρόσωπο, παύει να υπάρχει με το θάνατό του (αρθρ. 35 ΑΚ). Εξάλλου κατά το άρθρο 313 παρ.1 εδ. δ' Κ.Πολ.Δ. απόφαση που εκδόθηκε σε δίκη που είχε διεξαχθεί κατ' ανυπάρκτου φυσικού προσώπου, όπως είναι και το αποβιώσαν, δεν έχει υπόσταση, χαρακτηριζόμενη ρητά ως ανύπαρκτη. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 286 επ. Κ.Πολ.Δ., τα οποία εφαρμόζονται και στην κατ' αναίρεση δίκη (αρθρ.573 παρ.1 Κ.Πολ.Δ.), σε συνδυασμό με τις παραπάνω διατάξεις, όταν ο διάδικος είναι στη ζωή κατά την έναρξη της δίκης, αποβιώσει όμως στη συνέχεια (προτού αποπερατωθεί η δίκη αμετακλήτως), αν μεν ο θάνατος επήλθε μέχρι το τέλος της προφορικής συζητήσεως, μετά την οποία εκδίδεται η οριστική απόφαση, τότε τηρουμένων και των λοιπών νομίμων διατυπώσεων, μεταξύ των οποίων και εκείνη της γνωστοποίησης του θανάτου προς τον αντίδικο, επέρχεται διακοπή της δίκης με συνέπεια όλες οι επιχειρούμενες στο μεταξύ και έως τη νόμιμη επανάληψη διαδικαστικές πράξεις, εκτός από την τυχόν εκδιδόμενη απόφαση, να λογίζονται άκυρες. Αν δε ο θάνατος έλαβε χώραν μετά το τέλος της συζήτησης εκείνης, πολύ δε περισσότερο μετά την έκδοση της οριστικής επ' αυτής αποφάσεως, τότε, εφόσον δεν υφίσταται εκκρεμής δικαστικός αγώνας, ούτε στάδιο εφαρμογής των διατάξεων για διακοπή και επανάληψη της δίκης, τα ασκούμενα κατά της πιο πάνω απόφασης ένδικα μέσα, άρα και η αίτηση αναίρεσης, πρέπει να απευθύνονται σύμφωνα με το άρθρο 588 Κ.Πολ.Δ. κατά των καθολικών διαδόχων (κληρονόμων) του αποβιώσαντος, απευθυνόμενα δε κατά του

αποβιώσαντος είναι άκυρα, υπό την προϋπόθεση όμως ότι ο αναιρεσείων διάδικος είχε λάβει γνώση, προτού ασκηθεί η αναίρεσή του, με οποιοδήποτε τρόπο, του θανάτου του αντιδίκου του, ώστε να διαπιστώσει τους κληρονόμους του και να απευθύνει κατ' αυτών την αναίρεση. Η αναίρεση, συνεπώς, που απευθύνεται κατά του αποβιώσαντος, χωρίς όμως να γνωρίζει, το θάνατό του, ο αναιρεσείων, δεν είναι άκυρη και νόμιμα χωρεί η συζήτησή της με τους κληρονόμους του αποβιώσαντος *******, τούτο, ή εμφανίζονται κατά τη συζήτηση, με την ιδιότητα αυτή στη θέση του αναιρεσιβλήτου και προβάλλουν υπεράσπιση επί της ουσίας της διαφοράς (Ολ. Α.Π. 27/1987). Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από την προσκομιζόμενη με χρονολογία 21.1.1992 έκθεση του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Καρδίτσας Α.Κ., προκύπτει ότι αυτός μετά από έγγραφη παραγγελία του πληρεξουσίου δικηγόρου της αναιρεσειούσας πήγε κατά την παραπάνω χρονολογία στην κατοικία του πρώτου αναιρεσίβλητου Α.Κ. για να επιδώσει σ' αυτόν αντίγραφο της κρινόμενης αίτησης αναίρεσεως και κλήση για τη συζήτηση, αλλά εκεί πληροφορήθηκε από τον ανεψιό του Γ.Χ. ότι αυτός είχε αποβιώσει, γεγονός το οποίο βεβαίωσε σ' αυτόν και ο Πρόεδρος της Κοινότητας. Κατά την παρούσα συζήτηση της αίτησης αναίρεσεως και κατά την εκφώνηση της υποθέσεως από τη σειρά του πινακίου εμφανίστηκε δια του πληρεξουσίου του δικηγόρου Ε.Μ. ο δεύτερος αναιρεσίβλητος Αθ. Κ., ο οποίος, χωρίς να αμφισβητήσει την άγνοια του γεγονότος από την αναιρεσειούσα, ανακοίνωσε ότι ο πρώτος αναιρεσίβλητος Α.Κ. απεβίωσε την 7.4.1990, δηλαδή μετά τη συζήτηση κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση του Εφετείου και πριν από την άσκηση της αναίρεσεως και ότι ο αποβιώσας κατέλιπε εξ αδιαθέτου κληρονόμου του αυτόν τον ίδιο, που είναι νόμιμο τέκνο του, δήλωσε δε ότι συνεχίζει με την ιδιότητα του αυτή τη δίκη. Επομένως, αφού και η αναιρεσειούσα δεν αμφισβήτησε το θάνατο του πρώτου αναιρεσιβλήτου, αποδεικνυόμενο άλλωστε από την προσκομιζόμενη ληξιαρχική πράξη θανάτου, και την ιδιότητα του εμφανισθέντος ως νόμιμου τέκνου του αναιρεσιβλήτου αυτού, αλλά αντιθέτως αποδέχτηκε τις παραπάνω δηλώσεις και ακολούθησε εκατέρωθεν ανάπτυξη των απόψεων των διαδίκων επί της ουσίας της υποθέσεως, νομίμως προβαίνει η συζήτηση της ένδικης αναίρεσεως επί της οποίας σύμφωνα με τα παραπάνω ******* 551/1915, όπως

αυτό τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, κωδικοποιήθηκε με το β.δ. της 24.7./25.8.1920 και διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του Α.Κ. κατά το άρθρο 38 εδ. α' του εισαγωγικού του νόμου, έχει δε εφαρμογή και στη σύμβαση ναυτολογήσεως κατά τα άρθρο 2 του ίδιου νόμου και 66 του ν. 3816/1958 "περί κυρώσεως του κώδικος ιδιωτικού ναυτικού δικαίου (Ολ. Α.Π. 965/1985), προκύπτει ότι ως ατύχημα εκ βιαίου συμβάντος θεωρείται και ο θάνατος, ή ο τραυματισμός του μισθωτού, από αιφνίδια επενέργεια εξωτερικού αιτίου, ασχέτου μεν προς τη σύσταση του οργανισμού του παθόντος και τη βαθμιαία φθορά του, αλλά συνδεδεμένου προς την εργασία λόγω της εμφανίσεώς του κατά την εκτέλεσή της ή εξ αφορμής αυτής. Η τελευταία αυτή περίπτωση συντρέχει όταν το ατύχημα δεν είναι άμεση συνέπεια της εκτελέσεως της εργασίας. Όπως όταν τούτο συνέβη εκτός του τόπου και χρόνου εκτελέσεώς της, συνδέεται όμως με αυτή με σχέση αιτίου και αποτελέσματος ως εκ του ότι, λόγω της εργασίας, εδημιουργήθηκαν ιδιαίτερες και αναγκαίες για την επέλευσή του πραγματικές συνθήκες, οι οποίες δεν θα υπήρχαν χωρίς την εργασία. Έτσι εργατικό ατύχημα αποτελεί και ο θάνατος ή τραυματισμός, ναυτικού κατά τη διάρκεια του χρόνου που είναι αναγκαίος α) για την απομάκρυνση του από το πλοίο, προκειμένου να επικοινωνήσει τηλεφωνικώς με τους οικείους του ή β) για την πραγματοποίηση της ψυχαγωγίας εκτός του πλοίου και την επιστροφή του σ' αυτό, εφόσον, ως εκ των συγκεκριμένων συνθηκών εργασίας του α) η επικοινωνία με τους οικείους του επιβάλλεται για συγκεκριμένο σπουδαίο λόγο ή β) τόσον αυτή όσον και η ψυχαγωγία του, ως εκ των συγκεκριμένων συνθηκών εργασίας του, ήταν αναγκαία για την αποκατάσταση ή διατήρηση της ψυχικής του ισορροπίας. Εάν, λόγω των συγκεκριμένων συνθηκών, δεν ήταν αναγκαία η επικοινωνία του ναυτικού με τους οικείους του, η ψυχαγωγία του, είτε εάν έλαβε χώρα υπέρβαση των λογικώς ακραίων χρονικών ορίων που απαιτούνται για την πραγματοποίηση της επικοινωνίας, ή για την αποκατάσταση, ή διατήρηση, τόσο στην περίπτωση της επικοινωνίας, της ψυχικής του ισορροπίας, τότε, συνεπεία ανυπαρξίας, ή διακοπής, αναλόγως της περιπτώσεως, του αιτιώδους συνδέσμου, ανυπαρξίας, δηλαδή, σχέσεως αιτίου και αποτελέσματος, δεν υπάρχει εργατικό, κατά την έννοια του άρθρου 1 ν. 551/1915, ατύχημα. Στην υπόθεση που κρίνεται το Εφετείο δέχτηκε, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, τα ακόλουθα: Ο Ι.Κ., γιος του

αποβιώσαντος πρώτου αναιρεσιβλήτου και αδελφός του δευτέρου αναιρεσιβλήτου με σύμβαση ναυτικής εργασίας ναυτολογήθηκε την 22.1.1988 ως ναύτης στο φορτηγό πλοίο Χ της αναιρεσειούσας πλοιοκτήτριας εταιρείας. Το πλοίο αυτό έμφορτο απέπλευσε στις 20.2.1988 και ώρα 22.30' από τα Μουδανιά Χαλκιδικής με προορισμό το Μαντούδι Ευβοίας κάτω από δυσμενείς καιρικές συνθήκες, οι οποίες όμως επέτρεψαν τον απόπλου του. Κατά τη διάρκεια του πλου η κατάσταση των καιρικών συνθηκών επιδεινώθηκε και ο πλοίαρχος Ν.Κ. αφού επικοινωνήσε με το λιμενικό σταθμό Μαντουδίου και πληροφορήθηκε ότι ήταν αδύνατη η εκεί προσέγγιση του πλοίου, κατέπλευσε στον όρμο Πλατανιά Μαγνησίας, όπου πλαγιοδέτησε στη μοναδική ειδική προβλήτα περί ώρα 10.00 της 21.2.1988. Από τις 17.30 άρχισε στην περιοχή η σταδιακή επιδείνωση του καιρού και ο πλοίαρχος ανακοίνωσε στα μέλη του πληρώματός του ότι ενδέχεται να παραστεί ανάγκη να οδηγήσουν το πλοίο έξω από τον όρμο "επ' άγκυρα", αν η παραμονή του στο κρηπίδωμα δημιουργούσε κινδύνους προσκρούσεως στο βραχώδη βυθό. Παρόλα αυτά ο ίδιος επέτρεψε στον ανωτέρω Ι.Κ. και τους Ε.Μ. ναύκληρο, Β.Γ. μαθητευόμενο μηχανικό και Γ.Γ. ναυτόπαιδα να εξέλθουν από το πλοίο για να τηλεφωνήσουν στα σπίτια τους, χωρίς να έχει αναρτήσει πινακίδα απόπλου του πλοίου και χωρίς να περιορίσει χρονικά την έξοδό τους, ορίζοντας την διάρκεια της απουσίας τους όπως είχε υποχρέωση από το νόμο (άρθρ. 132 περ. ε' ν.δ. 187/1973), αλλά και ακόμη χωρίς να θέσει περιορισμούς στην απομάκρυνσή τους ή να τους αναθέσει κάποια εργασία για τις επόμενες ώρες. Οι ανωτέρω ναυτικοί κάθισαν στο καφενείο που βρίσκεται στο λιμάνι του Πλατανιά, αφού προηγουμένως πραγματοποίησαν τηλεφωνικές συνδιαλέξεις και ήπιαν καφέ, κονιάκ και τσίπουρο. Περί ώρα 19.00 της ίδια ημέρας (21.2.1988), λόγω της περαιτέρω επιδεινώσεως των καιρικών συνθηκών, ο πλοίαρχος έκρινε ότι υπήρχε κίνδυνος να υποστεί το πλοίο ζημίες από τυχόν κτυπήματα στο βραχώδη βυθό και ότι ήταν επιβεβλημένη η "μεθόρμισή του". Προκειμένου να ειδοποιήσει και να συγκεντρώσει τα απουσιάζοντα μέλη του πληρώματός του προέβη στο άναμμα των φώτων πορείας και σε τρία σφυρίγματα που είχαν την έννοια εντολής του πλοίαρχου προς άμεση επάνοδο στο πλοίο. Οι απουσιάζοντες ναυτικοί, αν και αντελήφθησαν καλώς τα ανωτέρω και τη σημασία τους, αδιαφόρησαν και συνέχισαν να πίνουν, πλην του Γ.Γ., έχοντας αποφασίσει να

μην επιστρέψουν στο πλοίο, αλλά να μεταβούν στο Βόλο. Ο πλοίαρχος χωρίς να φροντίσει περισσότερο και να διαβιβάσει με άλλο μέλος του πληρώματος σχετική ειδοποίηση - διαταγή για την επάνοδο των απουσιαζόντων, πράγμα που μπορούσε να κάνει, διέταξε, αφού μετά το τελευταίο σφύριγμα περίμενε για είκοσι λεπτά της ώρας χωρίς αποτέλεσμα, τη μεθόρμιση του πλοίου με τα παρόντα μέλη του πληρώματος και την αγκυροβολησή του σε απόσταση 60 περίπου μέτρων από την ακτή, πλησίον άλλου αγκυροβολημένου πλοίου, σε σημείο στο οποίο μετά πάροδο λίγων ωρών αγκυροβόλησε και τρίτο πλοίο. Αργότερα αποσύρθηκε στην καμπίνα του, αφού ανέθεσε τη φυλακή του πλοίου στο ναυτόπαιδα Γ.Γ., ο οποίος όμως, αν και είχε υποχρέωση να περιφέρεται στο πλοίο λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών και του ψύχους, παρακούοντας τις εντολές του πλοίαρχου, προτίμησε να καθίσει στην τραπεζαρία όπου μέχρι τις 23.30 έπαιζε χαρτιά με το συνάδελφό του Ν.Π και μετά έμεινε μόνος. Περί ώρα 22.45 οι προαναφερθέντες ναυτικοί, που είχαν μείνει στην ξηρά, μετά από τηλεφωνική επαφή του εξ αυτών Μανδηλά με την αναιρεσίβλητο σύζυγό του που του συνέστησε να επιβιαστεί στο πλοίο, ανακάλεσαν την απόφασή του (να μεταβούν στο Βόλο) και αποφάσισαν να επιστρέψουν στο πλοίο. Προς τούτο χρησιμοποίησαν μια μικρή πλαστική βάρκα μήκους 2,70 μ. την οποία βρήκαν στην ακτή και η οποία εστερείτο σωστικών μέσων και εφοδίων (σωσιβίων και φωτοβολίδων). Λόγω της καταναλώσεως οιοπνευματωδών ποτών είχαν περιορισμένη ικανότητα να διευθύνουν τη μικρή βάρκα και να ανέβουν στο πλοίο σε προχωρημένη νυκτερινή ώρα, και ενώ έπνεαν άνεμοι εντάσεως 6-7 μποφώρ. Με τη βάρκα αυτή κωπηλατώντας, έφθασαν στο αγκυροβολημένο πλοίο και επειδή αυτό δεν είχε φωτισμό και επικρατούσε σκοτάδι άρχισαν να φωνάζουν, άγνωστο για πόση ώρα. Περί ώρα 00.15 της 22.2.1988 ο πιο πάνω ναυτόπαις Γ.Γ., που ήταν φύλακας του πλοίου, αντιλήφθηκε τα ανωτέρω τρία μέλη του πληρώματος και άκουσε τον εξ αυτών Ε.Μ, να του ζητεί να ρίξει σωσίβιο. Αυτός όμως, μολονότι το πλοίο διέθετε δύο σωσίβια με συσκευή φωτισμού, λόγω της απειρίας του και χωρίς να ειδοποιήσει κανένα, έρριξε ένα κυκλικό σωσίβιο δεμένο με σχοινί, φωτίζοντάς το με ένα απλό φακό. Μετά πάροδο μισής ώρας και αφού έχασε κάθε επαφή με τη βάρκα ξύπνησε το μηχανικό και αργότερα τον πλοίαρχο. Ο τελευταίος, χωρίς να ζητήσει τη συνδρομή των άλλων δύο πλησίον αγκυροβολημένων πλοίων και να κάμει χρήση των

σωστικών μέσων του πλοίου, μεταξύ των οποίων υπήρχαν ρουκέττες, βεγγαλικά χεριού και φωτοβολίδες για να μπορούν οι ανωτέρω να επιστημάνουν τη θέση του πλοίου, διέταξε την ανάσυρση της άγκυρας, τη θέση σε κίνηση της μηχανής του πλοίου και άρχισε τις έρευνες κατά τη φορά των πνεόντων ανέμων για την εντόπιση της βάρκας με τα μέλη του πληρώματός του. Μετά μια και πλέον ώρα και αφού είχε απομακρυνθεί περίπου δύο (2) μίλια από τον όρμο του Πλατανιά Μαγνησίας, κάλεσε βοήθεια μέσω του "Ράδιο Ελλάς" με σχετικό σήμα και αργότερα, περί ώρα 3.00 ζήτησε από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας την αποστολή αεροσκάφους. Η επιχείρηση διάσωσης, που οργανώθηκε με μεγάλη καθυστέρηση συνεπεία των πιο πάνω παραλείψεων του πλοιάρχου, απέβη άκαρπη. Την 24.2.1988 βρέθηκε το πτώμα του Β.Γ. Οι άλλοι δύο, δηλαδή ο ναύκληρος Ε.Μ. και ο ναύτης Ι.Κ. δεν ανευρέθησαν, πλην όμως ο θάνατός τους, ενόψει των συνθηκών εξαφανισεώς τους, θεωρείται βέβαιος και συνετάγησαν από το Ληξιαρχείο Βόλου οι σχετικές ληξιαρχικές πράξεις θανάτου τους. Ακολούθως το Εφετείο, με αυτά τα περιστατικά που δέχθηκε, έκρινε ότι υπάρχει εργατικό ατύχημα κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 551/1915, εξαιτίας του οποίου ο πρώτος αναιρεσιβλήτος ενάγων δικαιούται την ειδική αποζημίωση του άρθρου 3 περ. 5 του ίδιου νόμου, αμφότεροι δε οι αναιρεσιβλήτοι ενάγοντες (πατέρας και αδελφός του παθόντος, αντίστοιχα) χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από την αδικοπραξία του πλοιάρχου κατά τα άρθρα 914 και 932 ΑΚ. Έτσι που αποφάσισε το Εφετείο παραβίασε τις διατάξεις των άρθρων 1 ν. 551/1915 και 914, 932 ΑΚ, αφού, υπό τις συνθήκες που επήλθε ο θάνατος του παθόντος, συγγενούς των αναιρεσιβλήτων, Ι.Κ. εκτός του πλοίου, δεν οφείλεται σε εργατικό ατύχημα. Δεν επήλθε δηλαδή εξ αφορμής της εργασίας του με την οποία δεν συνδέεται με σχέση αιτίου και αποτελέσματος, ώστε να υπάρχει μεταξύ αυτών αιτιώδης σύνδεσμος. Τούτο δε διότι α) τόσο για την τηλεφωνική επικοινωνία με τους οικείους του, β) όσο και την, στη συνέχεια αυτής, μη αναγκαία άλλωστε, λόγω της ελάχιστης χρονικής αποστάσεως από τον απόπλου του πλοίου από τα Μουδανιά, ψυχαγωγίας του στο καφενείο του όρμου Πλατανιά, υπήρξε μεγάλη υπέρβαση των ακραίων λογικών ορίων που, υπό τις συγκεκριμένες εν γένει συνθήκες απαιτούνταν για την πραγματοποίησή τους, τα οποία όρια είχαν εξαντληθεί όταν ο πλοίαρχος τον κάλεσε, με την αφή των φώτων και με σφυρίγματα , να επιστρέψει στο πλοίο και εκείνος

αδιαφόρησε και συνέχισε να πίνει οινοπνευματώδη ποτά. Πρέπει, επομένως, να γίνει δεκτός, ως βάσιμος ουσιαστικά ο σχετικός τρίτος λόγος της αναίρεσης από το άρθρο 559 αρ. 1 ΚΠολΔ. Ένα όμως, μέλος του Δικαστηρίου έχει τη γνώμη ότι εργατικό ατύχημα υπάρχει σε κάθε περίπτωση κατά την οποία, λόγω της εργασίας, δημιουργήθηκαν οι ιδιαίτερες εκείνες, αναγκαίες για την επέλευσή του, πραγματικές συνθήκες, οι οποίες δεν θα υπήρχαν χωρίς την εργασία. Γι' αυτό εργατικό ατύχημα θεωρείται και ο θάνατος του ναυτικού από βίαιο συμβάν κατά την επιστροφή του στην εργασία, ή κατά τη διάρκεια της ψυχαγωγίας του, εφόσον αυτή από τις συγκεκριμένες συνθήκες της εργασίας ήταν αναγκαία για τη διατήρηση ή αποκατάσταση της ψυχικής ισορροπίας του παθόντος, αιρείται δε ο αιτώδης σύνδεσμος όχι από τυχόν αμελή συμπεριφορά του παθόντος, έστω και βαρειά, αφού αυτή δικαιολογεί απλώς τη μείωση της ειδικής αποζημίωσης του άρθρου 3 του ν. 551/1915 (άρθρ. 16 παρ.4 του ίδιου νόμου). Όμως με όσα παραπάνω δέχτηκε το Εφετείο δεν προκύπτει πρόκληση του εργατικού ατυχήματος από πρόθεση του παθόντος, ώστε για το λόγο αυτό να διακόπτεται ο αιτώδης σύνδεσμος μεταξύ της εργασίας και του ατυχήματος. Αντίθετα οι παραδοχές του Εφετείου ότι ο παθών αν και είδε το άναμμα των φώτων πορείας του πλοίου, άκουσε τα σφυρίγματα του και κατάλαβε την έννοιά τους, συνέχισε να πίνει, έχοντας αποφάσισε να μεταβεί στο Βόλο και ότι αργότερα μετέβαλε γνώμη και χρησιμοποίησε μαζί με τους άλλους παθόντες την πλαστική βάρκα για να επανέλθει στο πλοίο, ενώ αυτό είχε μεθορμίσει σε απόσταση 60 περίπου μέτρων από την ακτή, αποτελούν, όπως δέχεται και το Εφετείο, τα περιστατικά της αμέλειάς του σε σχέση με το επελθόν ναυτεργατικό ατύχημα, η αμέλειά του δε αυτή να μη προβλέψει το αποτέλεσμα των παραπάνω ενεργειών του δεν διακόπτει το σύνδεσμο αυτό αλλά έχει ως συνέπεια την κατά την κρίση του Δικαστηρίου μείωση της ειδικής αποζημίωσης του άρθρου 3 του ν. 551/1915, καθώς και τη μείωση ή μη επιδίκαση (αρθρ. 300 Α.Κ.) χρηματικής ικανοποίησεως λόγω ψυχικής οδύνης αν και εφόσον λόγω τυχόν αμελείας του πλοιάρχου υπήρξε αδικοπραξία. Θα έπρεπε επομένως, κατά τη γνώμη αυτή, ενόψει και των λοιπών παραδοχών του Εφετείου ότι το ατύχημα συνέβη κατά την επιστροφή του παθόντος στην εργασία, αμέσως ύστερα από ψυχαγωγία που ήταν αναγκαία για τη διατήρηση της ψυχικής του ισορροπίας, να απορριφθεί ως αβάσιμος ο λόγος αυτός αναίρεσης.

Ύστερα από τα παραπάνω πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να παραπεμφθεί, για περαιτέρω εκδίκαση, η υπόθεση, που χρειάζεται και άλλη διευκρίνιση, στο Εφετείο Θεσσαλονίκης ως Δικαστήριο ομοειδές και ισόβαθμο με εκείνο που εξέδωσε την απόφαση που κρίνεται αναιρετέα (αρθρ. 580 παρ. 3 ΚΠολΔ). Η δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων πρέπει να συμψηφισθεί στο σύνολό της, διότι οι αναιρεσίβλητοι είχαν εύλογη αμφιβολία για την έκβαση της δίκης (αρθρ. 179 ΚΠολΔ) (Αναιρεί την 932/1990 απόφαση του Εφετείου Λάρισας).